

MAJHNI PRSTKI IGRAJO VELIKE NOTE

Pravzaprav najprej zaigrajo tiste največje: celinke in polovnike, ki se premikajo počasi kot velik moker oblak. Ampak dovolite, da gremo lepo po vrsti, od začetka, od dneva vpisa, ko ti prstki, polni upanja in sanjskih predstav o glasbi, skupaj z malim in prestrašenim lastnikom stopijo skozi vrata glasbene šole. Mamici, očku je tiho zašepetal – violino bi igral. Videl jo je na televiziji, tisti mali leseni zaboj, ki ga violinisti tiščijo nekam k srcu, po katerem potem blizu svojih zasanjanih oči drgnejo z lokom, super pripomočkom. Zdi se, da je zadeva obvladljiva, mali prstki to tudi preizkusijo doma z leseno kuhalnico, in končno nastopi dan, ki se zdi malo srhljiv: sprejemni preizkus.

Prstki zdaj vsi zviti in potni tičijo v otroških žepkih, drugi cefrajo v ročicah listke, ki so jih dobili po pošti in z njimi izpričujejo, da so pravi kandidati. Nekateri prstke brž vtaknejo v usta in se spomnijo, kako fino je bilo, ko je človek lahko imel dudo... Tako hudo je? Kar poskusite: vstopite v prostor, poln violin, poln odraslih ljudi, ki so tako ali tako resna zadeva in čeprav se prijazno nasmihejo, bodo opravili preizkus glasbenih sposobnosti. Še starši so trdo pogoltnili, ko so to prebrali – kako potem ne bi vzelo sape tudi malemu junaku, ki je pravkar vstopil skozi težka dvojna vrata in zdaj že posluša melodije, ki jih mora ponoviti, zapeti pesmico, iskati v svojih glasilkah tone, ki jih za marsikoga prvič narekuje veličasten klavir pred njim?

Potem ti mali prstki tleskajo v ritmu in nazadnje polni upanja zapro za seboj vrata prostora, kjer so se morebiti le izkazali za pravega kandidata. Srečen kandidat, ki dobi povabilo k vpisu, potem vse poletje na tihem razmišlja, kako bo septembra prvič prijel v roke leseno violinico in podrgnil z lokom po strunah. Opazuje violiniste po televiziji in prvega septembra, ko odkoraka domov s pravim violinskim kovčkom, roza knjižico in urnikom obiskov v stavbi, ki bo pojedla ogromno njegovega prostega časa (tega takrat še ne ve), je najsrečnejši otrok na ulici.

Nekaterim se sreča brž poruši – violina noče lepo stati na rami, žuli, grize in tišči. Grrrr... kakšna huda žival je ta violina. Tudi renči in škripa, kot bi hotela vso družino prestrašiti in pregnati. To ji tudi dokaj dobro uspeva, kajti mali prstki se utrudijo, njihovi lastniki ugotovijo, da ni hec, da niso sanje, izvabiti iz čudežne zabojčka lepo zveneče note, hitre note... Zaradi varnosti jo kakšen teden tudi zaprejo v škatlo, naj se renčeča živalca malo umiri na samem!

In potem ta presneti učitelj: natančen je, stalno nekaj zahteva od malih nerodnih prstkov in zapoveduje igranje lestvic in dolgočasnih vaj. In to kar naprej!

A mali prstki vztrajajo. Vse hitreje plešejo po ubiralki in šofirajo lok od žabice proti špici. Kaj kmalu pridejo na vrsto hitre in majhne osminke, šestnajstinke, ki so bolj zabavne in prebivajo v lepih melodijah, skoraj že pesmicah.

Starši si oddahnejo, pokimajo, sosedi omenijo, da se je lepo slišalo in spet odprejo okna, ko mali prstki vadijo. Vadijo za prvi nastop, prvi krst na odru. Koliko jih je, teh malih prstkov! Prvošolci so opravili svoj prvi dir po ubiralki, po zaklopkah svetlečih pihal in trobil, po črnobelih tipkah ali bobneči opni in vsem otrokom na obrazu piše, da so prestali prvo odrsko preizkušnjo, ki jim z aplavzom da svežega zaleta.

Potem se nadaljuje hitro kot brzovlak: vse več not, višajev, nastopov... Obračamo strani, kljukamo vaje, polagamo izpite, zbiramo koncertne liste, na katerih igramo menuete, duete, koncerte.

Na odru ni samo zabavno. Na odru te je strah, sprašuješ se, ali boš pravilno zaigral vse note, prav zadnji hip se spomniš, da ne veš točno, kje začetni: na e ali a struni, zlomka, v tretji legi z lokom navzgor ali navzdol? Ja, potem na srečo pride trenutek, ki se mu je najbolj modro kar prepustiti in se mu reče glasbeni nastop. Poslušalci poslušajo, pozorno opazujejo, ker si tudi lep: skrbno počesan, s svetlečimi čevlji ponosno stopiš pred zbrane odrasle in zaigraš melodijo, s katero se čudežno razreši kup vprašanj, ki so ti še maloprej divjala po glavi. To je

nova moč, novo veselje nastopajočega, ki uspe na odru prikazati nove veščine, zavibrirati dolgo in počasno noto, da se še starši čudijo, kdaj so se mali prstki tega priučili.

Zrasli so že, veliko ur so žrtvovali, se dvigovali in spuščali, telovadili levo in desno nad struno. Stokrat, tisočkrat so ponovili vsak gib in zato zdaj znajo: berejo hitre in počasne, visoke in nizke note in znajo skupaj s pianistom muzicirati. Čas je, da se potopijo v morje malih prstkov: v godalni orkester.

Neverjetno fino je, ko slišiš, da tudi sosed zraven tebe fuša, vleče lok narobe, se izgubi iz notnega črtovja ter previdno pogleda dirigenta, ali se v njegovem kapitanskem pogledu slučajno skriva kakšna brodolomna rešitev iz viharnega morja razmetanih not. Vsa družina godal zazveni v skupnem zvočnem viharju, ki je septembra še zastrašujoč, a ga potem dirigent ukroti do te mere, da mali prstki uživajo, se guncajo sem in tja kot na barki in nastopajo s še večjim užitek. Skoraj čez noč mali prstki zrastejo še za kakšnega pol tona in ugotovijo, da razumejo vedno več skrivnosti iz ogromnega, nepreglednega glasbenega oceana.

Sedaj v veliko rumeno stavbo, iz katere nenehno trobi, preludira, škripa in poje, vstopajo kot stari znanci. Učitelji jih kakšen dan, ko se vaje kar nočejo končati, vidijo skoraj več kot starši. Včasih je hudo in mali prstki ne zmorejo biti pridni. Sanjajo, kako bi violino na skrivaj zakurili, za vekomaj zaprli v škatlo in dvakrat zaklenili, nesli nazaj v glasbeno... Če imajo ti mali prstki okrog sebe vsaj kakšno toplo in veliko dlan učitelja in starša, ki se takrat razpre, poboža in razume, gredo naprej.

Tam jih čaka še en velik orkester – simfonični. Takrat šele njihovi leseni inštrumenti dobijo pravo veljavo. Prstki so zdaj zrasli, nekaterim deklicam so se nohti na njih obarvali po zadnji modi.

Med njimi so razlike. Nekateri so tako hitri, da jih občudujemo in poslušamo odprtih ust, odločili so se, da bo glasba njihov poklic in je to šele njihov začetek. Drugi zaključujejo po šestih letih in igranjem pri jeseniških simfonikih. Prav vsi pa znajo uglasiti svoj inštrument, pogumno stopiti z njim na oder in prek črnih kompliciranih čačk na papirju poslušalcem v uho prenesti lepe melodije, kot jih zna s papirja razbrati samo človek, ki je žrtvoval številne proste ure za vadenje.

Tako, prstki so se podaljšali v prste. Ogromne nerodne celinke so se raztreščile na drobcene in hitre note, ki zdaj pustolovsko letijo po akustični dvorani in se zaletavajo v srca poslušalcev. V vsako srce se usedejo in čeprav v resnici izzvenijo, pustijo sled. Sled prstov, ki so se navadili rasti ob delu ter odrekanju in v zahvalo prenesli v svet pesem, ki je dragocena sopotnica v življenju.

Natalija Šimunović, učiteljica violine in viole